

Novine

S prilogov: *Marijin List s Kalend. Srca Jezušovoga*

Izhaja vsakši četrtek.
CENA: na skupni naslov 25, na posameznoga pa 30 Din.
V drugih evropskih državah 75 Din. V Ameriki, Avstraliji
z Marijinom listom vred 4 dolare.
Cena oglasov: cm² 75 par, med tekstom 150 Din., v
„Poslanom“ 3 Din. Naznanilom i malim oglasom do
30 reči 5 Din. Pri večkratnoj objavi popust od 50%—250%.
Takso plača uprava, poštino oglasiteo. Oglasi se pla-
čajo taki, če ne posebne pogodbe. Oglase sprejema sa-
mo Prekmurska tiskarna.
Rokopisi se ne vračajo.

Uprava: Črensovci. Pošt. ček. pol. št. 11 806.

Leto XVII. št. 2.

Glasilo Slovenske krajine

Uredništvo: M. Sobota
Kolodvorska ul.

NA ZNANJE!

ŠIRITEELJE dobijo s tōv številkov par čekov. Naj vsaki me-
sec poberejo vkup naročnino i nam jo odpošlejo. Njihove Novine
so brezplačno i si naj poštino tudi odračunajo od naročnine
naročnikov.

Širitelje, drugomi ne dajte brezplačnih Novin, kak samo onomi
ki je pomočnik pri širjenji!

Vsaki naročnik mora plačati VSAKI MESEC keliko more, ar
nas fabrika za papir i tiskarna neščeta i ne moreta čakati. Zato ne
moremo tudi mi čakati. To naj grmi od naročnika do naročnika!

UPRAVA NOVIN v ČRENSOVCIH.

„Kmečka zveza“.

V preminočem leti smo že
pisali od nje i priporočali, da bi
se naj ustanovila v vsakoj obči-
ni. Zdaj v začetki novoga leta
pa prihajamo z njov na den i to
tem bole, ar smo zvedeli, da se
je že v večih naših občinaj usta-
novila.

Vsikdar bole prihaja svet do
spoznanja, da je v združenji moč.
Na vsakšem stopaji najde človek
organizacijo. Prav je tak, ar ka
nemre eden dosegoti, dosegne
več ljudi. Tak je tudi pri kmeč-
kom stani. Posebno dnesden žive
kmečki stališ v žmetnih razme-
raj i jako trbe gledati na to, kde
najde pomoč.

V Maribori se je ustsnovila
„Kmetska zveza“. Za nalogo si
je postavila, da pomaga kmečko-
mi stani v žmetnih dnevaj. To
dosegne, če združi v sebi ves
kmečki narod.

Kmečka zveza je namenjena
tudi nam, zato bi bili nespamet-
ni, če se ne bi zgenoli i pristo-
pili k toj močnoj organizaciji.

Kotriga lahko postane vsakši
jugoslovanski državlan (moški ali
ženska), ki je dopuno 21 let i

pripada kmečkomi stani. Zveza
da svojim kotrigam več ugod-
nosti, med šterimi je največša,
da dobijo gospodarske potrebšči-
ne po nižanoj ceni i dobijo tudi
vnogo drugih pripomočkov.

Kak naj se Kmečka zveza
ustanovi v naših občinaj? Ne po-
trebno nikaj drugo, kak da se zbe-
re najmenje 10 ljudi, ki so že
stari 21 let. Tej si zvolijo od-
bor. To se javi potem zvezi v
Maribor i oblasti.

Zimski dnevi so za ustanav-
lanje Kmečkih zvez jako primer-
ni. Zato pa na delo! V vsakoj
vesi se naj zgene eden mož i
naj zbere bar 9 drugih i tej naj
obdržijo občni zbor, na šterom
si zvolijo načelnika, podnačelni-
ka, tajnika, blagajnika i dva od-
bornika.

Nešternim prijatelom smo
poslali 1. štev. i pošilamo to
številko Novin.

Prosimo jih, da Novin ne
zavržejo, nego pošlejo kem
prle naročnino.

Što Novin nešče meti, nam
naj pošle to številko nazaj,
ovak ga bomo meli za na-
ročnika!

Što šče ustanoviti takšo zve-
zo, ne ve pa, ka vse je potreb-
no se lahko pismeno obrne na
Kmetsko zvezo v Maribori (Aleks-
androva c. 6.). Ona njemi poš-
le vsa navodila, ki so za usta-
novitev potrebna.

„Pomagaj si sam i Bog ti
pomore“, pravi ljudski pregovor.
To si mora vzeti k srci tudi kmeč-
ki narod. Če sam ne bo gledao
na to, da bi zboljšao svoje raz-
mere, njemi jih tudi drugi ne
zboljšajo. Miseo skupnosti mora
zavladati, ar v skupnosti je moč.
I takša skupnost za kmečki na-
rod je ravno „Kmečka zveza“,
ki bi se naj prle ali sledkar vdo-
mačila v vseh naših vesnicaj.

Sv. Oča blagoslavla Slovence.

Ob priliki zlatomešniškoga jubileja sv. Oče je romalo v Rim tudi več
Slovincov. Med romari sta bila tudi ljubljanski pušpek dr. A. B. Jeglič i naš
pomožni pušpek dr. I. J. Tomažič. Sv. Oča je sprijao najprle oba pušpeka,
potem pa vse romare. Na pozdrav pušpeka dr. Jegliča je sv. Oča odgovoro:
„Jako Nas veseli, da ste prišli v hišo skupnoga oče. Tem bole, ar zna-
mo, da ste Naša dobra deca. Bodite osvedočeni, da ste prišli v hišo svojega
dobroga oče. Povejte mojim dragim Slovencom, da jih od srca blagoslavla-
mo, vse brez razlike starosti i stana, blagoslavlamo vse osebe i stvari, vse
njihove žele i namene, vse ka skrivajo v srci.“

Potom je dao sv. Oča vsakomi romari spominsko svetinjico.

KA JE BILO I KA BO?

Kak se vlada svet?

Ka novoga v Belgradi?

Ukinitelj Sokola i Orla. Prosvetni i vojni minister sta izdala v soboto naredbo, ki določa, da prenehajo vsi odseki Jugoslovanskoga, Hrvatskoga i Srbskoga Sokola ino Jugoslovanskoga Orla, ki neso pristopili k novomi „Sokoli kral. Jugoslavije.“ Imanje teh odsekov se obrne v namene, kak so določeni v pravilaj.

Slovenci se poklonijo kralji. V nedelo bo od Njeg. Vel. krala sprejeto odposlanstvo, ki se njemu pokloni v imeni slovenskoga ljudstva. Za sprejem se vršijo potrebne priprave.

Svetovna politika.

Haaška konferenca. Preminoči teden se je začela velka svetovna kon-

ferenca, na šteroj je zastopanih 15 držav. Glavni predmet razprav je pitanje reparacij (bojne odškodnine). To pitanje zadeva tudi Vogrsko, ki se brani plačati reparacije, štere so bile za njo predpisane. Konferenca se zaključi okoli 18. januara.

Spremembe v francuskoj vojski. Na predlog ministra za vojsko je bio imenüvani za šefa (povelnika) glavnoga generalnoga štaba general Weygand, za podšefa pa general Gamelin. To imenüvanje je zbüdilo veliko začüdenje, ar sta oba generala jako dobriva katoličana.

Boj bolševikov proti veri. Pred božičnimi svetki si je stavila ruska bolševiška vlada za glavno nalogo boj proti veri. Božič sploh ne bio svetek, nego se je delalo, kak druge delavne dni.

Dozdajšnji šef g. inžener Vedenik je prestavljeni v Gospič.

— **Čüdna zgodba biciklina.** Preminoči petek je nekak püsto pred farofom preci lepi biciklin. Celi den je stao tam. Ar pa tudi večer ne prišeo nihče po njega, so ga spravili na hodnik. Pri tom deli so našli eden listek, na šterom je bilo zapisano, da je v torbici pismo, ki pove, ka se naj z biciklinom zgodi. Pismo se je istinsko našlo. V njem nepodpisani človek prosi, da bi se biciklin odpelao na orožniško postajo. V Črensovcih je bio vkradnjeni na proščenji, zdaj pa nazaj pripelani. Što ga je vkrao, što pripelao nazaj i komi je bio vkradnjeni, se ne ve. Zdaj ga majo orožniki.

— **Zaročo se je z gdč. Čisar Magdev g. Droic,** poštni uradnik. K prišestnomi zakonskomi stani želemo že zdaj vnogo božega blagoslova.

Kolendar.

janaur (31 dni)

2. teden.

dnevi		Rim. kat.	Evang.
m.	tedna		
10	petek	Paveo	Pav. püšč.
11	sobota	Higin	Matilda
12	nedela	Sv. Družina	Reinold
13	pondel.	Hilarij	Hilarij
14	tork ☿	Feliks	Feliks
15	sreda	Maver	Maver
16	četrtak	Marcel	Marcel

Senje: 13. jan. v Ormoži.

Vreme: V začetki vedro i mrzlo, proti konci oblačno i za 16. jan. napovedüjejo sneg.

Vozni red.

Hodoš:

prihod iz M. S. ob 6⁵² i 15²⁴ vöri
odhod v M. S. ob 7⁰⁷ i 15⁴⁰ vöri

Murska Sobota:

prihod iz Hodoša ob 8⁴³ i 17¹⁶ vöri
odhod v Hodoš ob 5¹⁰ i 13⁴⁰ vöri

prih. iz Ormoža ob 9⁰⁹, 12¹⁰, 19⁰⁵, 20³⁵ v.
odh. v Ormož ob 5¹⁶, 9¹², 14¹², 17⁴⁴ v.

Ormož:

prih. iz M. S. ob 7⁰², 12³⁵, 16, 19³⁹ v.
odh. v M. S. ob 7²⁶, 10²⁴, 15⁰², 18⁵² v.

D. Lendava:

prih. iz Čak. ob 5¹⁴, 9⁰⁶, 12⁵⁷, 20³¹ v.
odh. v Čak. ob 5²⁴, 9⁴⁰, 14⁰⁷, 21²⁶ v.

Čakovec:

prih. iz D. L. ob 6²³, 10⁵⁰, 15⁰⁸, 22³⁶ v.
odh. v D. L. ob 4²⁰, 8, 12, 19²⁵ v.

Zveze: Što ma opravke v Maribori, Ljubljani ali Zagrebi se naj pela z vlakom, ki ide iz M. Sobote ob 5¹⁶ vöri, ravnotak tudi iz D. Lendave ob 5²⁴ vöri.

Murska Sobota

— **Nogo si je potrla.** Dveletno Džubanovo Giziko je zadela velka nesreča. Z drugov decov se je v sobi zmenjala. Veselo je skakala kak veverica. Pri zmenjanji jo je eden pošikno i je tak nesrečno spadnola, da si je potrla levo nogico.

— **Smrtna kosa.** Preminoči petek se je v bolnici smrt dvakrat oglasila. Popoldnevi je nepričaküvano vmrla 80 letna občinska sirota Treza Žalik, po noči pa 8 letna deklica H. Vegi, hčerka stolarskoga majstra v Pucncaj.

— **Dlan si je prestrelo.** Pekovski vajenec Perik Ivan je na Silvestrov večer nabijao flobert. Pri tem je bio tak nepreyiden, da se je kokotek zmrso. Počilo je i strel je vajenci prelüknjao pravo dlan.

Slovo. V Celje je premeščeni inžener g. Slavko Vidmar. Prijateli so njemu v soboto priredili lepo odhodnico. Vüpamo se, da odnese od nas lepe spomine i da bo tudi na novom mestu zadovolen. — Odide od nas tudi g. vučiteo Franc Mencej. Premeščeni je v Šmarje pri Jelšaj.

— **Gradbeni odsek** je dobo novoga šefa i to v osebi g. inženera Josipa Laha. Novomi g. šefi želemo, da bi se dobro počüto med nami.

Slovenska krajina

+ Jožef Žerdin.

Prvi den toga leta je bio zaistina žalosten v Marijanišči. Sprevedili so k večnomi počitki dragoga sobrata vlč. g. Jožefa Žerdina, prvoga slovenskoga salezijanskoga duhovnika na slovenskoj zemli. Rodio se je v Žižkaj leta 1896. i leta 1925. je postao duhovnik. Neizmerno je lübo mladino, šteroj je posveto svoje življenje. Nevtrüdlivo delo med mladinov i teški študiji so strli njegovo zvünnredno moč. Gospodje predstojniki so ga poslali pred poldrugim letom v Veržej, ka bi tü v domačem kraji meo vnogo vekšo i bolšo priliko za zdravljenje. Lübezen predstojnikov i modra skrb zdravnikov ga pa ne mogla strgati smrti. Dne 29. decembra 1929. večer je izdihno svojo lepo düšo po jako močnih bolečinaj, štere je čüdo-vito mirno prenašao. Teden pred smrtjov je ešče mešüvao, 27. dec. so njemu pa Jezüša slovesno prinesli v hišo i so njemu podelili slednje mazanje v navzočnosti vseh sobratov. — Sprevod je bio genliv i slovesen. Poleg matere, bratje i rodbine je prišlo vnogo lüdi iz črensovske i beltinske fare, pa iz veržejske okolice, da pokažejo zadnjo čast pokojnomi gospodi. Pred slovesnov mešov zadüšnicov je vlč. g. Klekl govorio od treh cvetk, štere je pokojni noso v srci: lübezen do Jezüša, lübezen do Marije i lübezen do mladine. Mnogočastiti g. Weixl, püšpekov tanačnik i dekan od Sv. Križa je vodo vse obrede. Po-

leg domačih gospodov so bili navzoči: monsijor A. Lovrec, plebanoš iz Ljutomera, vlč. J. Čačić plebanoš iz Črenovec, vlč. g. J. Tivadar, zastopnik g. plebanoša Vadoviča, vlč. g. Štefan Temlin, zastopnik iz Zagreba, vlč. gg. ravn. Raduha, Jos. Bakan i dva sobrata iz Martinišča.

Tudi med zvoljenci Gospodovimi je malo najti takših, ki bi v tak velkoj meri posvetili svoje življenje Bogi, kak je to včino pokojni g. Žerdin. Iz vsega, ka je včino je dihal nezmerna lubezen do Boga.

Celo življenje je služo Bogi, zato njemu on ne ostane dužnik. Vzeo ga je v boljše življenje. Telko v tolažbo vsem, šteri žalujejo za njim.

*

— **Dühovniške spremembe.** Č. gg. kaplana Ferdinand Herman i Štefan Bakan se premenita, tak ka pride prvi v Dobrovnik, drugi pa v D. Lendavo.

— **Smrt širitela.** Vmro je v Martinji naš večletni širiteo Sukič Janos. Zročimo ga v pobožno molitev naših naročnikov. Bog naj bo njegov plačnik za verno širjenje dobrih listov.

— **Pozdrav iz Francije.** Srečno novo leto želeća i pošilata pozdrave domačim i sploh celoj Slovenskoj krajini Štefan Šeruga iz Šalamenec i Ludvik Podlessek iz Brezovec.

— **Na ledi je spadno i si nogo potro.** Mali Maučecov Francek iz Gančan bi z drugimi dečki vred rad šo po „pametivanji“. A ne meo sreće. Kda je šo rezat šibe za pametnico, je na ledi tak nesrečno spadno, da si je nogo potro. Zdaj leži v bolnici i pravi, da več nikdar ne de šo rezat šib.

— **Bitka med ciganoma.** Na sveto noć ravno okoli polnoći sta se zbila v jednoj ciganskoj kući v Dobrovniku dva ciganskiva svaka. Eden je prišeo domo z nekšega igranja. Bio je pijan. Kda je zagledno svojega svaka, je zgrabo nekše šilo i se je zaletio v njega. Začno ga je smicati. Smekno ga je tudi v oko i je jako malo falilo, da njemu ga ne izpüsto.

— **Deca pozročila oženj.** Preminoći teden so Pintaričova deca v Črncaj pozročila precu velko nesrečo. Bila so sama doma. Večer so pri posveti delala v š tali. Naednok je začnola štala goreti. Deca so se zosagala i so bežala vö. Naskori so pribežali vküp sosidje. Oženj so pogasili. Dve kravi sta se zadušili.

— **„Koledar kmetske zveze“.** Kmečka zveza je pred dnevi razposlala svoj „Koledar“ za to leto. Koledar se ne da prehvaliti, ar je vsakšemi kmeti v velki hasek. V njem najde vsakši poleg vnoгих drugih hasnovitih stvari tudi naslednje spise:

Kmet kak trgovec, Dve silni nalogi našega sadjarstva, Pet najhüših živalskih zajedalcov (škodljivcov) našega sadnoga drevja, Zasajanje novih sadovnjakov, Našoj kmečkoj mladini (navodila, kak se cepi drevje), Kak z gnojom ravnaš, takše gospodarstvo maš, Oskrba i prehrana svinje-matere i pujcekov, Od krmljenja teocov, Od povanja ajdine, Od včelarstva itd. Kalendar je za gospodara i gospodinjno istinsko zlata vreden. Košta 15 Din. Što pa je član Kmečke zveze, ga dobi za 12 Din. i je s tem plačana tudi članarina. Segajte po njem. Dobi se v Prekmurskoj tiskarni (M. Sobota.)

— **Lüdje, pamet!** Iz V. Polane smo zvedeli žalostno novico. Štefanje se je tam obhajalo na krvavi način. Zbila sta se v pijanosti dva kmeta i to tak grozno, da je eden že v grobi, drugi pa leži čisto potučeni. — Pijančüvanja i bitja je bilo te dni vno go po našoj krajini. Vnogokrat smo že prosili, da bi vsi spregledali, v kakše prokletstvo vodi nezmerno vživanje alkoholne pijače. Ob toj priliki znova opominamo: Lüdje, pamet, da ne postanemo dežela razbojnikov!

— **G. Lendava.** V soboto je bila pokopana okoli 80 letna J. Hajdinjak, babica črkostavca Rotdeutscha (ki dela vekšitao Novine). Betežasta je bila že kakših pet let. N. p. v m!

— **Obsojanja vredno.** Iz Pertoče poročajo, da se je tam na novo leto zgodo v cerkvi slučaj, šteroga obsoja cela fara. Ar je cerkev mala, je bila te den velka tisnoća. To se ne dopadnolo ednomi možakari, ki ma pri cerkvi tudi nekšo častno službo i je začno tući edno 40 letno žensko. Kakših sedemkrat jo je vdaro po obrazi, tak da jo je krv poljala. Stvar je prekdana sodišči.

— **Črensovci.** Na svetek Treh kralov se je med dečki prikazao nekši „junak“, ki je v pijanosti korajno začno strelati z revolvov. Razmi se, da je bila nevarnost, da bi šteroga zadeo. Zato so ga dečki napadnoli i vrgli ga v nekši jarek. „Junak“ se je pri tom do krvi pobio na čeli i po obrazi, nazadnje pa ga je orožnik sprejavao proti Odrancom.

— **Važno za izseljence v Južno Ameriko.** Izseljeniški komisarijat v Zagrebi je z odlokom 38072 z dne 14. 10. 1929 odredo, da izdaja od 1. januara 1930 dale dvojezična uverenja kak „lječnička svedočba“ i „svedočba o dobrom vladanju“ samo pristojno sresko načelstvo i da so takša uverenja, ki bi jih po 1. I. 1930 oddajale, kak dozda posamezne paroplovne družbe, nevelavna. — Interesentje dobijo uverenje pri sreskom načelstvu v Murskoj Soboti med navadnimi urad-

nimi vörami proti odškodnini 20 para za komad.

— **Bakovci.** Zadnje dni preminočega leta sta se dva starca preselila v večnost. V nedelo, 29. decembra je bio pokopani 77 letni Gomboša Alojzij, v ponedlek pa 76 letni Horvat Štefan. Oba sta bila že duže časa betežastiva. N. p. v m!

— **Uradni dnevi komisara za agrarne zadeve** se bodo vršili začevši s 1. januarom 1930 vsako prvo soboto v meseci, če je pa na te den svetek, prišestno soboto od 10. vöre naprej v prostoraj sreskoga načelnika v Maribori.

— **Bogojina.** Preminoći teden se je ustanovila pri nas Kmečka zveza. Včasi v začetki je pristopilo lepo število kotrig. Kmetje pristopajte h Kmečkoj zvezi i podperajte kmečko zavest. V vküpdžranji je moć. Namerava se ustanoviti tudi podržnica Kmetijske družbe. Kda se priglasu 20 kotrig i plaćajo člannarino, bomo taki javili glavnomi odbori i je Kmetijska popodržnica ustanovljena.

— **Vöra za celo življenje** je prava „IKO“ ali „OMIKO“ vöra z lastne švicarske tovarne vör že 32 let svetovno znane solidne strokovne vöarske tvrdke H. Suttner. — Vöre, zlato pa srebrno blago se küpüje pri Suttneri zaistino dobro i fal, ar že od 44 Din dale se lahko dobi pravo švicarsko Anker-Remontoir vöra, ali pa že za 98 Din zapestno vöra. Tvrdka pošle svojo novo veliko ilustrirano domačo knigo tudi našim čitatelom brezplačno, če jo zahtevajo od tvrdke H. SUTTNER v Ljubljani št. 945.

Razgled po domovini.

104 leta je doćakao. Te dni je vmro na Prestanki pri Postojni gospodar Klemen Janoš. Dosegno je zvünredno starost 104 let.

Tolvaji razbili žel. blagajno. Na Silvestrov večer so neznani tolvaji vdrli na železniško postajo v Bučevcaj. Iz pisarne so odvlekli želno blagajno. Vöni so jo razbili i so odnesli do 600 Din. kovanih penez. V blagajni je bila tudi vekša šuma papirnatih penez. Shranjeni so bili v kovertu. Tolvaji najhitrej neso meli časa iskati i tak so se tej penezi na dobro srečo rešili tolvajskih prstov.

Sirmakova nesreća. Sirmakši kmet J. Klobučar iz Bodjana na Hrvaskom je na sveti post šo v log, da bi si nasekao za Božič drva. Z njim je bio še eden drugi moški. Podžagala sta eden hrast. Kda se je začno nagibati, Klobučar ne mogeo pravčasno odskočiti i hrast se je podro na njega. Dobo je takše poškodbe, da je naskori po tom vmro.

Iz česa je človeško telo?

Človeško telo je zgrejeno iz 29 različnih snovi. V največji vnožini se nahaja v njem: voda, premog, vapno, sol, amonjak i žveplo. To smo razvideli že iz zadnje številke. Človeško telo pa je tak zanimivo, da bomo še večkrat govorili od njega.

Vapna, premoga, soli, amonjaka žvepla i drugih snovi mi v sebi ne vidimo, ar je vse to tak sestavljeno i predelano, da vidimo v človeškem teli samo tekočino (krv i vodo), meso, žile, čonte itd. Tudi pri pitju, kelko je v človeki čont, mesa, vode itd. so dognali učenjaki zanimive stvari. Povprečno je znano, da je v človeki do 60 procentov (več kak polovica) vode i do 40 procentov trdih snovi. Tak ma ne pr. človek, ki vaga do 75 kil, v sebi okoli 50 litrov vode i 25 kil trdih snovi.

Vnožina vode v človeškem teli se spreminja s starostjo. Kem starejši je človek, tem manje je v njegovom teli vode. Največ vode je v zavržki (pred rojstvom). Te ma v se-

bi prek devetdesetin vode. Taki po rojstvu ma dete sedemdesetin vode, odrasli človek pa je ma okoli šestdesetin.

Trde snovi v človeki so različne. Med te spadajo: čonte, meso, (mišice) mast, znotrašnji deli (želodci, čreva . . .) itd. Po tom, v kakšji vnožigi se te snovi v človeki nahajajo, je razlika med moškami i ženskami. Moški majo več mišic, čont, znotrašnjih delov, ženske pa več masti. Povprečno pa se lahko trdi, da je med trdimi snovmi v človeki največ mesa (mišic), potem čont, znotrašnjih delov itd.

Celo človeško telo je zgrajeno iz 30.000.000.000.000 (30 biljonov) stanic (malih hišic), ki so tak male, da se dajo samo pod drobnogledom opaziti.

Kda na vse to pomislimo, moramo priznati, da je čudoviti Stvarnik v svojih delaj i je vreden vse človeške časti i hvale.

Za hišo i dom.

Kakše knjige čtijo?

V ednoj zadnjih številki preminčega leto smo na tom mestu naglasili, da je najboljša zabava za duge zimske večere, lepo i hasnovito čtenje. Obečali smo, da čitelom tudi priporočimo nešterne takše knjige, ki so primerne za vsakoga. Svoje obečanje po mogočnosti spunimo.

Kmečkomi ljudstvi so potrebne predvsem gospodarske i leposlovne knjige. Med gospodarske knjige spadajo tiste, ki pišejo od polodelstva, živinoreje, sadjarstva, včelarstva, vinogradništva, gospodinjstva itd.

Našim gospodarom posebno priporočamo: Rohman: Zbirka kmetijskih nauk, Erjavec: Naše škodljive živali, Zdravilna zelišča, Dular: Domači živinozdravnik, Kafol: Sadjarstvo, Gombač: Umno kletarstvo. Razmi se, da je še mnogo drugih, ki bi naj našle v kmečkih hišaj mesto, a če što te preče i se ravna po njih, že mnogo pridobi.

Naše gospodinjice tudi lahko dobijo dosta knjig, ki majo zlate navuke za gospodinstvo. Med najbolje potrebne spadajo: Domači vrt, Spretna kuharica, Nasveti za hišo i dom, Mati vzgojiteljica, Domači zdravnik itd. Te knjige bi morala poznati vsaka mati.

Kak mladina tak starejši ljudje majo radi tudi leposlovne knjige. To so pred vsem povesti. Na tej je naš slovenski jezik jako bogat. Spomenemo samo nešterne. Na prvo mesto

moramo postaviti Mohorske knjige, ki prihajo leto za letom. Te knjige so spisane vekši tao za kmečko ljudstvo, zato je naj ono tudi čte. Prekmurska povest je „Kruh“. Vredna je, da bi jo vsakši Prekmurec prečte. Prekmurec je izdao dve povesti: *Od-poved nesrečne žene i A njega ne*. Tudi tej dve bi naj našli pot v kem več prekmurskih hiš. Naši so nadale „Prekmurski profili“. Mladenkam še posebi priporočamo knigo „Slovensko dekle“, mladencom pa „Fantič“-a. Našteli bi lahko še sto i sto knjig, a naj zadostuje to. Što si šče štero izmed vseh teh knjig, štere smo spomenoli, naročiti se naj obrne v Prekmursko tiskarno v M. Soboti, ona njemi jo spravi.

Novin, Marijinoga lista, Kalendara i verskih listov niti ne priporočamo posebi, ar se tak samo po sebi razmi, da bi morali biti v vsakoj našoj hiši.

Kelko što čte, telko zna i telko vala. Zato segajte po tej knjigaj i jih radi čtite, da bodete meli hasek i plemenito zabavo.

Pri doktoru.

Doktor: „No, Miškec, kde se čitiš betežnoga.“

Miškec: „V šoli, gospod doktor!“

Uradna naznanila.

Vsem občinskim uradom,

Sküpnaj obrnoj zadrugi, Trgovskomi gremiji, Gostilničarskoj zadrugi v M. Soboti, v znanje i obvestitev interesentov, da ma kontrola mer i dragocenih kovin v Maribori v tom leti sledeče uradne dni:

V M. Soboti: 17. januara, 14. februara, 13. marca, 15. aprila, 16. maja, 14. junija.

V Ljutomeri: 13. 14. 15. 16. januara, 10. 11. 12. 13. februara, 8. 10. 11. 12. marca, 10. 11. 12. 14. aprila, 12. 13. 14. 15. maja, 10. 11. 12. 13. junija.

V G. Radgoni: 9. 10. 11. januara, 6. 7. 8. februara, 5. 6. 7. marca, 7. 8. 9. aprila, 8. 9. 10. maja, 5. 6. 7. junija.

Sreski načelnik:

L IPO V Š E K s. r.

ŠPORT.

Ping-pong tekma v M. Soboti. Preminočo nedelo se je vršila v Sokolskom domi ping-pong tekma za prvenstvo Dravske banovine. Tekme so se vdeležili športni klubbi: Mura (M. Soboti), Poštarji i Cepin (Zagreb), Čakovec i Jadran (Ljubljana).

V moškom oddelki je zmagao Sobočanec Janez Nemec, na drugom mestu pa je njegov brat Ljudevit Nemec. (K zmagi obema častitamo.)

V ženskom oddelki je prva gospa Legenštein iz Čakovca, na drugom mestu pa je Sobočanka gdč. Kardoš Gabi.

Cene:

Penezi (9. jan.): dolar Din 55.50—56, Argentinski peso Din. 21, šiling Din. 7.85, lira Din 2.90, pengő Din 9.80—9.85, marka Din 13.40, urugvajski peso Din. 50.

Živina: biki, junci i telice Din. 8—10 (jako debeli Din. 11), krave Din. 4.50—8, teoci Din. 14—16, svinje Din. 15—16 (jako debele i žmetne po 17 do 18 Din.)

Zrnje: pšenica Din. 190—200, žito Din. 180, kukorica Din. 170 do 180, krumpir Din. 50—55.

V Ljubljani so cene sledeče: pšenica Din. 250—255, žito Din. 200—205, kukorica Din. 175—180.

Na peštanskoj borzi je cena nekelko spadnola posebno pri pšenici. Cena je: pšenica Din. 215—225, žito Din. 150, kukorica Din. 145—150.

Za naše male.

A. ŠKAFAR:

Šoštar i „vrag.“

Ednok je živo neki šoštar, ki ne poznao ne petka ne svetka, nego je vsikdar delao. Žena je bila dobra i ga je večkrat opominjala, naj ne dela po nedelaj i svetkaj, ar sam vrag pride po njega. Mož se njoj je samo smejao i delao dale kak prle.

Edno soboto kesno večer je prišeo k šoštarovim lorar. Zmeo je lor i ar ne dobo indri salaša, se je je potegno v peč i je tam spao celo noč.

V nedelo zajtra se je šoštar znova spravo k deli. Žena ga je pro-sila, naj ne dela, ar se ednok istin-sko zna zgoditi, da ga peklenšček odvede s seov. Mož je ne šteo bog-gati. Stara ga je pustila i šla v kuhinjo da bi zakurila. Na lorara je čisto pozabila.

Šibje se je vüžgalo i peč je v hipi napuno dim. V tom se je lorar zbüdo. Groza ga je obišla, kda je vido, ka se je zgodilo. Dugo ne meo časa za premišlavanje, ar ga je dim

začno düšiti. Prek ognja ne mogeo iti iz peči, zato je brsno v kale i jih potro.

— Oh! — je zakričao šoštar, kda je vido čarno glavo, štera se je pokazala iz peči. Vse njemi je spad-nolo iz rok. Skočo je gor i ar od velke sile i strahote niti dver ne vido, je skočo skoz okno.

Lorar se je bojao, da bo za volo potreht kal nevolja, zato je tüdi bežao k okni i se je potegno skoz nje za šoštarom.

Ropot, šteri je nastao v sobi, je žena začüla. Bežala je v sobo. Ravno te je odprla dveri, kda je mož skočo skoz okno. Lorar se je pripravljao, da bi skočo za njim. Žena je v naglici mislila, da je to pravi vrag. Od straha je zakričala.

— Vrag, ti läbi vrag, ne odpe-laj mojega moža. Nikdar več ne bo delao po nedelaj i svetkaj . . .

Od tistoga časa šoštar v nedelo i svetek nikdar ne vzeo v roke šila i kopita.

VGANKE.

Rešitev ugank, ki so bile objav-lene v zadnjoj številki:

1. Eden gospod je dao svojemi mesari 100 Din i njemi je zapovedao, da mora kupiti za to šumo 100 glav živine i to tak, da bo edno tele ko-štalo 5 par, krava 1 Din, jünec pa 5 Din. Kelko je küpo mesar telec, kelko krav i kelko jüncov? (80 telec, 1 kravo i 19 jüncov)

2.

4	10	8	12	6
12	6	10	8	4
6	8	12	4	10
8	4	6	10	12
10	12	4	6	8

Napišite v te kvadrate pet šte-vilk v takšem redi, da bo na vsak-šem konci (odzgora i odspodi, na le-voj i pravoj strani) znašale šumo 40!

3. Kda je pes zljajao tak, da so vsi čüli? (V Noetovoj ladji.)

4. Oča se še ne narodo, sin paže po zori hodi? (Dim, da v peči še ne gori prav.)

5. Kama ide zavec, te kda je edno leto star? (V drugo leto.)

6. Hči je stara telko, mati ednok telko, oča pa je od obeh 4 leta sta-rejši. Vsi trije so stari 100 let. Kelko je star vsaki po sebi? (Hči je stara 16 let, mati 32, oča pa 52.)

7. Kde je takši krao, ki nema države? (Na kartaj.)

Nove vganke.

1. Ka najbolje friško ide?

2. Ka je to: človek ga nosi pa itak človeka nosi?

3. Ka je iz prazne sklede naj-bolše jesti?

4. Ka je to: po celom sveti seg-ne, pa ga denok kokoš prestopi?

5. Brat s sestrov, mož z ženov, šörja s svakom, kelko peršon je to?

Za smeh.

Zdaj pa znate!

Neki gospod se je pogovarjao s starim možakom.

— Kelko pa ste stari? je na-ednok pitao gospod možakara.

— Ja, znajo — ga je te pogled-no — edno leto sem starejši, kak moja žena.

— Kelko pa je vaša žena stara — je pitao znova gospod.

— Ja, znajo — je modro poki-mao starić — ona pa je edno leto mlajša kak jaz.

Ne zarazmo doktora.

Peter: Doktor mi je naročo, da ne smem spati niti na pravoj, niti na levoj strani.

Marko: No, ka pa si ti napravo?

Peter: Posteo sem potegno na sred sobe.

Odkritosrčnost.

Malar van Dougen je ednok na-malao znanoga politika, ki je bio jako gizdav. Kda je bio kep gotov, ga je malar pokazao politiki.

— Ka mislite od njega?

— Hm, hm! — je zmmrao te.

— Kep je čisto dober, a ne zamerite mi, da vam po istini povem, ne je vaše najbolše delo.

— Vi mate čisto prav — odgo-vori malar. A tüdi jaz vam odkri-to povem, da tüdi vi ne spadate med najlepša stvorenja nebeskoga Oče.

Zanimivosti.

Slovenska krajina v številkaj.

V našoj krajini je 170 občin z 18388 družinami i 91288 prebivalci. Od teh je 44219 moškov i 47069 žensk.

Po materinskom jeziki je 74383 Slovincov, 14064 Madžarov, 1902 Nemca i 939 drugih. Ciganov je 592.

Po veri je 65991 katoličanov, 23803 aug. protestantov, 800 ref. protestantov, 642 judov in 52 drugo-vercov.

Osnovnih šol je 93, v štere za-haja 13514 dece, šoloobveznih pa je 15640 dece.

Pošt je 19, orožniških postaj pa tüdi 19.

Vsa krajina obsega 93421 ha.

V deželi brez dežja.

Če pri nas par tednov ne dežja vnogi že skoro zdvajajo i povsedi se čüje tožba: ka bo, ka bo? V drugih pokrajinaj sveta pa so lüdje še vno-go bole nesrečni, ar ga po cela leta nemajo. Kak je v takših deželaj poročajo listi iz Avstralije. V jednoj avstralskoj po-krajini naime že 7 let neso videli dežja. Žab tam ne videti. Če pa tü i tam kakšo najdejo i jo spüstijo v vodo, se vtopi, ar ne ve plavati. Vo-do dobivajo lüdje iz sküpnoga stü-denca, a samo telko, kak je za naj-vekšo silo. Se zna, da se kopati nemrejo. Niti za mujevanje ne vode i se največkrat zgodi, da se stanovniki samo z mokrov cotov obrišejo po licaj. Kakše mora biti v toj pokrajini življenje, si lahko mislimo. Da bi mi mogli tam živeti, je skoro neverjetno.

Književna slovenščina.

ŠTEFAN LAZAR:

KRALJICA ESTERA.

Povest po zgodbi iz Sv. pisma.

— Smrt . . . — je mrmral Kserkses mrko, potem pa je naenkrat vesel zaklical enemu maršalu.

— Hej, Harbonar!

— Kaj ukazuješ, Kserkses!

— Toči!

Pili so.

Krasna godba je odmevala po dvorani in Kserksova duša se je razveselila.

Pili so, pogosto pili nagibajoč težke čaše in je zardel tudi Amanov obraz. Nekaj časa je z izbuljenimi očmi gledal sužnje, ki so plesale na odru iz žametno-rdečega marmorja, potem pa je vstal, namignil dvornemu maršalu Šaházgázu in je neopaženo izginil iz pojedinske dvorane.

— Aman, kaj želiš?

— Šaházgáz, ali si moj mož?

— Da, gospod.

— Potem me pelji v kraljičino hišo.

Šaházgáz se je stresel.

— Gospod!

— Pst . . .

— Ali te je obsedla Hauma, božanstvo veselja, ali . . . ali . . . ?

Aman se je tiho smejal.

— Prijatelj, nisem pijan — je šepetal, — in vem, kaj govorim. Le pelji me!

— Tja? . . . !

— Tja.

Šaházgáz se je preplašeno ozrl v lunin svit.

— Le pelji me. Saj me čaka . . .

— Kdo.

— Kraljica Vasti. No, kaj zijaš. Ali kaj misliš?

Ó, ó, ó . . . !

Segel je v notranjost plašča in stisnil maršalu v roko vrečico zlata.

— Hitro! Ker čaka. Imava važen razgovor in kraljica noče, da bi Kserkses vedel o tem. Lahko prisostvuješ tudi ti . . .

Maršalovo roko je denar žgal.

— Ali veš, gospod, da je pod smrtno kaznijo prepovedano: v Žensko hišo nikdo ne sme vstopiti, kdor je tujec!

— Vem in prevzamem odgovornost. Kraljica je ukazala. Pelji me!

Šaházgáz se je obotavljal, potem pa se je napotil proti Ženski hiši. V lunin dvor so se prikladli čipkasti oblaki. Aman se je plazil za maršalom v temnomodrem mraku.

Maršal se je ustavil pred zaprtimi vrati Ženske hiše.

— Pst!

Vrata so se odprla in zaprle za njima.

Z utripajočim srcem je stopil Aman na stopnice, ki so bile pokrite z dragocenimi preprogami, zgrozil se je in šepetajoč vprašal:

— Evnuhi?

— Spijo . . .

— Ne da bi kralj izvedel!

— Pred kraljičinimi vrati te počakam.

Aman se je opravičeval.

— Kraljica me zato kliče, da bi se dogovorila: kako darilo naj da kralju za rojstni dan?

Izginila sta za stebri z dvojnimi bikovskimi glavami in Aman se je naenkrat znašel v neki poltemni, dišeči dvorani.

— Tam so skrivna vrata!

Za tistimi je blaženstvo svetá. Amanu se je srce skrčilo, boril se je s seboj, potem pa je odločno pritisnil na vrata.

Vstopil je. Omamljiv vonj ga je objel, mameči hlap dišav in kadila. In skozi opojno meglo je zagledal kraljico. Sedela je na indijski svilnati zofi, z razpuščenimi lasmi, očarljivo lepa, ko da je ona duša, duh one sladke megle dišav.

Amanu se je dozdevalo, da se mu spušča oni čudoviti vonj na dušo in jo napolni z neko neizrekljivo blaženostjo in da je njegovo telo svinec, potem pa postane lahko ko sladka megla in se dviga, leti, proti nebesom leti . . . omahovaje se je plazil iz mraka proti svilnati zofi.

Kraljica se je stresla.

— Kdo je? . . .

Nagnila se je naprej in začudeno gledala človeško postavo, ki se tako brezslišno bliža.

— A-man?

Obledela je in je naredila protesten gib kakor vedeževalci, ko hočejo duha poslati od sebe.

— Proč, o farvaši . . . vrni se v telo iz katerega si odšel . . . !

Aman se je ustavil in padel na kolena.

— Jaz nisem duh, svoj lastni farvaši, veličastna kraljica, marveč Aman s telesom in dušo, kakor si me danes videla pod žgavnim oltarjem . . .

Kraljica je ostrmela.

— Kaj hočeš? — je zaklicala in se odmikala nazaj na zofi.

Aman se je plazil naprej.

— Prišel sem, da izrečem globoko zahvalo . . .

— Zakaj?

— Za oni sveti smehljaj, s katerim so me obsijala tvoja veličastna usta, kakor obsije solnce svoj oživljajoči žarek . . .

Z vso silo je izbruhnulo iz njega.

— Lepa si, hči bogov, lepša od vseh zemeljskih žená! Rodila se je vila, ki te je okrasila z vso lepoto stvarstva! Ti si hči svetega ognja, danes sem videl, ko je pod žgavnim oltarjem, s tresočo ognjeno dušo poljubljal tvoje veličastno telo . . . in je potem v podobi sladkega smehljaja padel na mene s tvojih ust ko kake čarobne sanje, kakor kaka skrivnostna obljuba, da mi podarite vse nebo in vso blaženost Ahuramazde . . .

Kraljica se je dvignila.

— Kaj govoriš?

— Že zdavnaj čutim v duši nevgasljivo hrepenenje, toda ni mi bila dana prilika . . . in . . .

Kraljičine oči so jezno vzplamtele.

— Smehljaj? O kakem smehljaju govoriš? To mi povej!

Aman jo je pogledal in videlo se je, da se čudi.

— Odgovori!

Dišeča plamenica v zlati posodi je surovo prasketala. Aman se je skrušil pod veličastnim ženinim pogledom in je začel jecjati.

— Danes med molitvijo višjega duhovna . . .

Zmedel se je.

— . . . gotovo se spominjaš, da si me pogledala z nebeško-lepimi očmi in . . .

Samo jecjal je.

(Dale prihodnjič.)

ZA NEDELO.

Mali apoštol.

Meksikanski pušpek Fr. Drozeo Firnenez je bio med tistimi, štere je brezbožna meksikanska oblast zaprla i jih v vozej mantrala. Svoje življenje v pregnanstvi je popisao v posebnoj knigi. V srce segajoča je zgodnica, kak je petletno dete prečiščavalo zaprte vernike.

V Guadalajari je bilo zaprtih okoli 90 odličnih možov i žen. V svojem trpljenju so potrebovali duševno hrano. Dobiti je neso mogli, ar duhovnik ne smeo priti k njim z Najsvetejšim. Pomagali so si na naslednji način:

Edna zaprta gospa je mela petletnoga dečkeca, ki je bio jako bister i so njemu dopustili, da je smeo priti mamo gledat, Pitali so ga, ali zna, ka je sv. Oltarsko svestvo. „Jezus Kristuš“ — je odgovoro. „Ali bi šteo nesti Jezusa Kristuša mami i drugim zaprtim.“ Dečkeci so se zasvetile oči. „Jako rad“ je odgovoro veselo. „Ka pa, če bi ti ga šteli vojaki vzeti?“ Odkimao je. „Prle merjem, kak bi ga dao“, je odgovoro odločno. Duhovnik njemu je nato na robačo pritrdio posodico s sv. hoštijami. Deček je odišeo, pri dveraj voze se je kak prle šalo z vojaki, potom pa je šo v sobo. Tam je vsakoga prečesto, tak da straža ne opazila.

Agrarne zadeve.

Na Vogrskom rešen agrarni zakon. Na Vogrskom je že rešen (ve v drugih državaj tudi) agrarni zakon. Naš narod pozna na Vogrskom zemljo, zato ka je hodo ta desetletja na delo. Dobre zemle poleg Rabe košta plüg 150 pengöjöv. V naših penezaj je plüg jezero petsto dinarov. Agrarni interesentje na Vogrskom so zato prišli do te nizke cene, ar so čakali agrarni zakon. Pri nas bo kak se glasi iz Beograda, tudi v najkrajšem časi predložen stalni agrarni zakon pred Vrhovni zakonodajni svet, ka te zakon sprejme.

Agrarni interesentje šparajte! Dnes-vütro se sklene agrarni zakon i te potrebovali peneze. Kje je pa vzemete, če jih nete vküpdevali? Poslušajte lepi tanač! Agrarna Zadruga v Črensovcih ma v svojih pravilaj od sodnije potrjeno v 3. § pod 3. „da sprejema od kotrig peneze za odküp veleposestniške zemlje i posojilne vloge. Penez nosi, če se veže 8½% intereša, če se pa ne veže, ka se kdašteč lahko zdigne vö,

pa 8% i se ne računa vkraj rentna dača, to je dača od intereša, to vse plača posojilnrca Agrarne Zadruga. Devajte vküp krajcare, čeravno malo šumo i jo izročite Zadrugi, tü so na najbolšem mestu. Če de vam na koj falilo, vam na mali intereš posodi zadruga.

Pazite na to! Štokoli, kdekoli bi gučao, ka zgubi zemlo, ki je ne küpi, ga javite gor Zadrugi. Naj podpišejo svedoki pa pošlejo to izjavo Zadrugi v Črensove. Takši guči so proti zakoni i se razširjajo samo iz gole, grde špekulacije. Če bi se pa kde zgodilo, da bi što zavolo toga zgubo zemlo, ka je ne küpo, včasij javite to krivico z svedokmi zadrugi. Mamo dobroga krala, šli bomo pred njega proti krivicam.

Veseli glas Berden Pavli v Strehovce. Na vašo pritožbo, ki jo je A. Zadruga naprejšlala, je dobila pod Agr. br. 5606/29 od 21. dec. od oblasti sledeči odgovor: „Gledoč na predlog občinskoga urada v Strehovcih, da se odvzeme Berden Pavli polovica travnika i se podeli Varga Martini, se obveščate, da se Berden Pavli ne vzeme vkraj travnik. Za to dobroto se Agrarna Zadruga toplo zahvali agrarnoj oblasti v Maribori.

Lendavskim agrarnim interesentom. Vsi, ki ste zgubili zemlo po reviziji, kda je bio odlok že pravomočen, se spišite vküp i se javite Zadrugi. Javite tudi tiste, ki neso delali zemle i je li ne zgubili, posebno javite tiste, ki so ne delali zemle i jo küpili. Vse naj podpišejo svedoki i vse naj bo pravično, ka te pred Bogom i sodnikom mogli potrditi, ka ste podpisali.

Ka pomoni ministerska odredba, štero smo dnes tepen objavili! Dobrovolcom ide po zakoni 8 plügov zemle. I 8 jezero jih ešče ne dobilo zemlje. So pa takši agrarni interesentje, ka neso doma, zemle ne delajo i ta leži v prelogi. Ta je kvar za siromake i celo državo. So pa tudi takši, šteri so zemljo küpili pa njim nejde, so znorili siromake i državo. Zato šče ministar napraviti revizijo i dati dobrovolcom, ka se ne dela i ka jo što po krivici dobo. Agrarna zadruga bo prosila bansko upravo, štera bo opravljala to vküpspišivanje, naj se to vrši na lehek način, ka nede na teher ljudstvi. Po pravici se ta odredba naše krajine samo teliko tiče ka se prijavijo, zgubiti pa zemle nišče ne more, ar jo vsaki dela: ešče je premalo ne, da bi neobdelana ležala. Prijaviti se pa more vsaki interesent, tisti tudi, ki je küpo zemlo, nišče neje vövzeti.

Pokatoličanskem sveti.

Vmro je na Štefanovo milanski kardinal Gamba, ki je bio zednim tudi turinski nadpušpek. Smrt je prišla jako naglo. Do treh popolnoči je delao, ob pol sedmih zajtra pa je že vmro. Star je bio 72 leti.

Gasparri odstopo. Zavolo starosti i betega je odstopo državni tajnik kardinal Gasparri. Sv. Oča je odstop sprijao i za njegovoga naslednika je imenüvao bivšega berlinskoga nuncija kardinala Pacellija.

Iz sveta.

Strašna nesreča v zraki. V San Franciscoji v Ameriki so pripravljali kepe za nekši novi film. Ravno v hipi, kda so šteli fotograferati, kak spadne eden človek iz zrakoplova, sta v višini 70 metrov vküp vdarila dva zrakoplova i se razbila. Pri toj nesreči je našlo smrt 10 ljudi. Zrakoplova sta zgorela.

Smrt kosi nemško deco. Med decovnemških kolonistov, ki so zavolo nevzdržnih razmer zapustili Rusijo, je začno divjati nekši posebni beteg. Dete dobi veliko vročino, naskori po tem pa nastopi smrt. Zbetežalo je že do 100 dece, polovica od teh je vmrla.

Grozna zima v Sibiriji. Poroča se, da je zavlada po vsoj Rusiji, posebno pa v Sibiriji strašna zima. V najtoplejših pokrajinaj je do 20° mraza, v najmrzlejših pa prek 50 stopinj. Takše zime si pri nas niti zamisliti nemremo. Je skoro še ednok hüša, kak je bila lani tü.

Vmro je preminöči četrtak grof Gerno Ratti, brat sv. Oče Pija XI. Betežen je bio samo dva dni, tak da je prišla smrt nepričaküvano.

Strašen ogenj v klini. Iz Londona poročajo, da v Paisleyi vövda-ro v ednom klini med predstavov ogenj. Pri tom je 70 dece zgubilo življenje, do 150 pa jih je žmetno ranjenih.

Pošta uredništva.

I. Sokolov, K. Povestica i pesmica pride v vüzemsko številko. **Katančič L. Veščica.** Duga je še 15 Din. Kalendara več nega. **Lenarčič J. G. Slaveči.** Prekesno ste se zglasili. Kalendari so naime že vsi razposlani.

Trgovski vajenec

se sprejme taki v trgovino z mešanim blagom i deželnimi pridelki. Mora biti zdrav, iz poštene hiše ino meti 2 razreda meščanske ali srednje šole. FRANC SENČAR, Ljutomer. 2

Rde so penezi varno naloženi?

Zadnja leta se je mnogo pisalo od propada raznoterih velikih i malih bank. V Ljubljani i Zagrebi je mnogo delala Slavenska banka. Nego nepričakovano je spadnola. Smela se je v špekulacije i je zgubila peneze, štere so njoj ljudje zavupali. Od toga, ka so vložili, so dobili ešče komaj 22 procentov; od sto vloženih dinarova tuda samo 22. Vse ostalo je zgubleno. Pri tom so pa bile tudi zgublene vse obresti. Vnogi so nosili peneze v banko, ar je davala vekše obresti, kak male kmetijske posojilnice. Zavupali so, ar so videli tam lepo oblečene gospode, krasne sobe i lepe hiše. Nazadnje pa so objokivali svoje poželenje po vekših obrestih. Pri nalaganji peněz se najpre najprle pita, je-li je varno, potom ešče komaj pridejo obresti na vrsto. Tudi na Nemškom je ravno letos propadnola cela vrsta bank. Največ zavolo toga, ar so se spustile v raznovrstne špekulacije. Tudi tam so jezeri objokivali svojo slepoto, da so nosili peneze ta, kde ne poznajo prilike.

Kama naj tuda naložimo peneze? Ta, kde poznamo vse prilike i znamo, da je varno. Pri domačoj kmečkoj hranilnici i posojilnici poznate vse može, ki so v načelstvu. Znae, je-li so to pošteni ljudje ali ne. Poznate jih, je-li so trezni i previdni ali ne. Pri kmečkih posojilnicaj pa tudi vidite, da so to zadruge z neomejenov zavezov. To se pravi, da vsaka kotriga dobro stoji z vsem svojim imanjem za vsakšo paro, ki je naložena v hranilnici. I što so te kotrige? To so kmetje, ki so vzeli posojilo pri hranilnici. Što tuda davle varnost vlogam? Kmečka zemla. Ta pa ne propadne. Najbole so tuda varni penezi v naših domačih kmečkih hranilnicaj i posojilnicaj. Naj pripomnimo, da vsakšo hranilnico večkrat pregledne posebni revizor zadružne zveze v Ljubljani. Te zagviša, jeli je načelstvo delalo prav ali ne.

Hranilnice i posojilnice davlejo peneze na posodo kmetom. Za takše posojilo ne smejo biti previsike obresti. Odiraških obresti kmečka zemla ne prenese. Zato tudi ne dajo takših obresti za vloge kak kakša banka. Nego pravili smo prle, da je varnost prva stvar.

Med našim kmečkim ljudstvom mora zrasti zavest, da eden drugom mora pomagati. Če ščemo, da kmet dobi, kda bo potrebuao po nizkih obrestih na posodo, morajo iti vsi kmečki penezi v domače posojilnice. Zato pravimo: Vse peneze v kmečke posojilnice. Tam so najbole varni. Što hodi samo za visikimi obrestmi, sam sebi škoduje.

Pošta upravnništva.

Nemeš Vince, Tešanovci.

Lansko leto februara 7. smo dobili 30 din. Kda je bio M. List naročen, nismo sprejeli nikaj. Ve se to lahko dokaže. Če ste plaćali v tiskarni ali kde indri, povejte komi ste plaćali, pa se že dožene, kde je vaša naroćina. Mi smo neštetokrat povdarjali, da se ne sme indri plaćati kak v upravi v Črensovcih i ne naći kak po čeki. Ček ne košta nikaj i je odrezek za potrdilo plaćniki, uprava pa ma na te način najlepši pregled i red. Vsi se držite toga reda. **Molsedi Anton, Gerlinci.** Zavolo nesreće smo vas dragevole počakali. Plaćali ste 40 din. dužni ste še 5 din. zato ka je to cena na posamezni naslov. To pa lahko plaćate z novov naroćinov. **Žganjar Adam, Bokrač.**

Naroćina je zadosta zavolo siromaštva na staro leto. Na novo 6 din. sprejeli na ovo pa počakamo tri mesece kak prosite. Ve uprava ne žele ka bi se naednok vse dolplaćalo, lahko se vsaki mesec kaj plaća, pa brez vse teškoće se tak morejo plaćati Novine. **Koćar Ernest, Vućagomila.** Duga je še ostalo 18 din. 75 par. Kda to plaćaš, dobiš še kalendar. Naroćino na novo leto lahko tudi z ednim pošleš, keliko prevupaš. **Črnko Štefan, Čepinci.** Duga je šće 7 din. 50 par. S tem bo vse vredi za dom i za Francijo. Gospod plebanoš naj vam dajo brezplaćno en kalendar. **Šimon Štefan, Šilinci.** Duga je samo 45 din. **Horvat Janoš, Bakovci.** Tri plaćane kalendare išćite pri Hahni, če neste je še dobili. **Koćar Štefan, Martinje.** Po kalendar za 4 Din. idite g. plebanoši Ficki v Markovce, tam se dobi; ta smo jih već poslali za vaš gornji kraj. Hvala lepa, da ste prevzeli za pokojnim širitelstvo. Duga ma jo pokojni ešće 170 din. Prosimo vas, da to sterjate! **Horvat Janoš, Bakovci.** Od sinovinih 100 dinarova smo 60 dinarova na vaš račun spisali, zato ka je on samo 40 din. bio dužen. Duge spišemo vkup pa vam dopošlemo račun. En čas pa ka prosite počakamo. **Gomboc Franc, Vidonci.** Penez smo komaj zdaj mogli na vaše ime spisati, ar ne ste podpisali na ček svojega imena. Na ček morete svoje ime pisati i ne upravnika Novin, ar je njihovo ime itak gor štampano. Za leto 1929 je tak vse v redi; na poslanom čeki pošlite keliko morete naroćine za novo leto. **Josip Lopert, Novi Sad.** Za knjige sv. Mohora smo pisali. Če so, je bote dobili. **Koćic Janoš, Perćoća.** Deset kalendarova najdete pri g. Hahni. Plaća zaostala zavolo pre-

vzema poslov v banovini. Javite se pri cestnom nadzorniki. Nabirajno polo poslali. **Simon Blazina, Ljubljana.** Naroćina plaćana do prvoga jula. Hvala za lubeznivo pismo. **Rogan Mihal, Sotina.** Pri g. kaplani Berdeni plaćajte 40 Din. i jih prosite, naj vam dajo 10 kalendarova.

Gospodarstvo

ŠERBEC JOŽE:

Vodeni meheri v svinjskih jetraj.

V zimskom časi (pri kolinaj) lahko vidiš na mnogih svinjskih jetraj sive, vodene mehere do orehove velikosti. Včasih jih je malo, včasih već, ka pa navadno ne škodi dosti svinji. Pać pa lahko nastane škoda tam, kde so jetra povećana, kde je meher poleg mehera, da jih lahko našteš na stotine, kde se jetra od mnogih meherova skoro niti ne vidijo.

Razumlivo je, da se s takšimi jetrami svinja nemre debeliti. Je slabo, ino ma povećšani blek zavolo povećšanih jeter. Te beteg se prime većih svinj i ne mine hitro. V takših prilikaj je škoda velka i svinjerejec se pita, na kakši način bi se rešo te nevole.

Prle kak odgovorim na to pitanje, naj povem, zakaj nastanejo meheri i odkod pridejo v svinjska jetra. Vzrok i zaćetek vodenih meherova v svinjskih jetraj je domaći pes, če ma v ćrevaj gliste, ki so komaj pol centimetra duge i se zavolo toga žmetno opazijo pri psavi. Glista zne-se v pesjih ćrevaj nešteto belic, štere odidejo z blatom na prosto. Voni se blato vosuši, razpadne v prah i se z njim raztrosijo naokoli belice pesje gliste. Teh belic je potom vse puno po tleh okoli hiše, hleva i še dale naokoli. Ta pridejo svinje i požrejo ali cele pesje odpadke i z njimi nešteto belic, ali pa rovajo po tleh i pri tem dobijo v sebe tudi s prahom raztrošene belice glist.

Na takši način pridejo belice v svinjski želodec, od tu potom krvi v jetra. Tu nastane iz belic mala, bela i trda piknja, ki se pa povećšavle i mehća. V pol leta je meher velki kak oreh. V meheri je ćista tekoćina, ki ma v sebi mnogo, komaj vidnih telesć, ki pa neso nikaj drugoga kak zavrćki novih glist. Pri mesarjenji pa dobi pes dele jeter, v šćerih so meheri. S temi meheri pa dobi pes prav mnogo zavrćkov glist, iz šćerih zrastejo i dozorijo v pesjih ćrevaj v 6-8 tednaj gliste, ki že nesejo belice. Kak sem povedao, pridejo belice z blatom

na prosto, i svinje se z njimi nanovo zagiftajo. Iz toga, ka sem povedao, je lahko vgoniti, kak se občuvamo vodenih, jetrnih meherov pri svinjaj. Nesmemo dati psovi jeter, v šterih so meheri. Tak ne dobi pes glist i potom ne zagifta svinj. Jetra z meheri pa globoko zakopajmo v gnoji ali v zemli. Najbolše pa je, da jih zažgemo v peči.

Če bo vsakši svinjerejec tak ravnao, te ne bomo meli več škode pri svinjah zavolo vodenih meherov na jetraj.

J. CASAR:

Zadrüžništvo.

Prostovolna odpoved.

§§ 54, 77 zadr. zak. Što šče prostovolno izstopiti iz zadruge, mora načelstvu podati odpoved. Če se v pravilaj zahteva pismena odpoved, te je vüstmena odpoved nevelavna. Če kotriga ne bi bila zmožna pisanja, mora izstopno izjavo podkrižati, ka naj potrdita dva svedoka s svojimi podpisi. Rok za odpoved je določen v pravilaj; če pa toga ne bi bilo, mora kotriga odpovedati svoje članstvo najmenje 4 tedne pred koncom poslovne dobe, ovak članstvo ešče ne bi prenehalo ob konci tistoga poslovnoga leta, v šterom se je podala odpoved, liki ešče samo ob konci prihodnjega leta.

Prejem odpovedi naj se kotrigi potrdi pismeno, to se naznani v prihodnjoj seji načelstva in včas zapíše, v knigi zadrüžnikov.

Zavolo smrti, ali zavolo razdružbe kakše včlanjene osebe preneha članstvo po navadi včas, ali v smisli zadr. zak. § 54 se smatra, kak da da bi se izstop izvršo na konci poslovnoga leta. V pravilaj se mora določiti, da sme namesto vmrloga zadrüžnika stopiti njegov dedič, ka pa mora načelstvo v svojoj seji odobriti i mora tüdi dedič podpisati pristopnico i plačati pristopnino.

Zavolo izklüčitve. Kda se sme kotriga izklüčiti, to določajo navadno pravila natančneje. Kak vzrok se navadno navaja:

a) če kotriga pride v konkurz ali pod kuratelo,

b) če je bila sodnijsko obsojena zavolo kakšega kaznivoga dejanja i je z obsodbov zgubila volilno pravico,

c) če postane član kakše druge zadruge z neomejenov zavezov,

d) če ne plača pravočasno deleža, ali če jo trbe tožiti za povračilo duga ali obresti,

e) če kotriga ne spunjava svoje dužnosti ali če dela proti haski zadruge.

Izklüčitev se mora vsikdar sklenoti v načelstvenoj seji ino izklüčenje se mora kotrigi pismeno naznani z opombov, zákaj je bila izklüčena. Dén, šteroga je bila kotriga izklüčena, se mora zabeležiti v imeniki zadrüžnikov.

Pri rajfajznovkaj preneha poleg toga članstvo, če se član preseli iz zadrüžnoga okoliša in nema tam več svojega premoženja.

(Dale prihodnjič.)

Končno, končno...

dugo je iskala pa komaj po vnoгих razočaranjih je najšla zadovolstvo...

Če — gledaje se v ogledali — neste zadovolni z izgledom Vašega obraza, Vašega sinjeka, Vaših rok — teda je čas da vzemete **Fellerovo Elsa-Creme-pomado!** Zütraj i zvečer namazati malo te dragocene pomade — i že Vam na drügi den pokaže znake spremembe! Koža postaja bole sveža, kak baršun mehka, kak lilija bela; sunčne pege, lišaji rudeča i razpokana mesta preminejo.

A za vlase močno **Fellerovo Elsa-pomado za rast vlasi**, ki odstranjuje prhljaj, prepreči izpadanje vlas i prerano osivetje.

Po pošti 2 lonca edne ali po 1 lonec vsake Elsa pomade stane 40 Din franko če se penez pošle naprej; po povzetji 50 Din.

Elsa-žajta zdravja i lepote v 7 vrstaj: žajfa iz lilijinoga mleka, lilijine kreme, iz zučaka, glicerino, boraksovo, katranovo i za britje.

Po pošti 5 kom. Elsa-žajfe na izbiro stane 52 Din franko če se penez pošle naprej; po povzetji 62 Din.

Elsadent, dobra zobna pasta, 1 tuba 8 Din 80.

Den za dnevom negüjte telo z Elsa preparati!

To pomaga!

Dobiva se povsod! Kde ne, izvolite naročiti neravnost pri:

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja. Centrala 146.

Edno lepo posestvo

20 minut daleč od Ljutomera. Z zidanov s črepom pokritov hišov i lepim sadovnjakom le na odajo. Opita se lahko pri **ANTON GRADINSKI** pekarna Ljutomer.

Oda se

grajščina 84 plüge za 1.100.000 Din.,

gostilna, mesarija 18 plügov za 1.400.000 Din.,

gostilna 2 plüga 60.000 Din.,

umetni mlin za 90.000 Din.,

posestvo 18 plügov za 150.000 Din.,

hiša za pekarijo pri cerkvi 10 plügov.

Da se **trgovska hiša** pri cerkvi na več let v najem.

Brezplačna pojasnila daje:

REALITETNA PISARNA

SLIVAR Ljutomer. 3

Vse blago ceneje

prodavati a vendar dobavlati v najbokšoj kakovosti more svetovna razpošiljalna tvrdka H. Suttner iz razloga ar njej to omogoča njeni ogromen promet. Za samo

22 Din se dobi fino poniklano brivsko pripravo št. 12.207 z 2 ostrinama, jako lepo izdelano. A dunajska ročna harmonika št. 13116 z 10 tipkami, 2 basi, dvovrstna, velikosti 24x11 1/2 cm, z 10 gübami na mehi, v lepoj izdelavi košta samo

168 Din po povzetji ali če se penez pošle naprej, brez vsakoga rizika, ar to ka ne vgaja se zamenja, ali pa se vrne penez.

glazbila,
žepne nože,
brivske
potrebščine
jekleno blago,
kühinske
predmete,

plašče za
gospo gospode
i deco,
perilo,
črevlje, obleke,
nogavice,
igrače

i jezere raznih predmetov za vse namene v velikoj novoj ilustriranoj domačoj knigi.

Tüdi Vi dobite k šenki

to knigo, če jo z dopisnicov zahtevate od svetovne razpošiljalne tvrdke

H. SUTTNER,

LJUBLJANA št. 945.

Kak se Vam ta slika vidi?

Gotovo se Vam prav dopadne, kak se je dopadnola že jezerim i jezerim. Jaz dobro znam, kakše slike i kakše knige so Vam najbole po voli. Zato nudim samo prvovrstne knige i slike i to:

1. Slovensko dekle, ki stane broširana 12 Din., vezana 20 Din.

Te knige je bilo v par mesecaj odano nad 4000 falatov. Vsaka mladenka, stara konči 16 let, bi jo mogla meti, kajti kniga je tak zanimiva, da je niedna čiteljica ne more odložiti, dokeč je ne preče. Naj navedem samo neštera poglavja: Kakšen ženin (zaročnik)? Ali si želeš tudi ti takšega? Tudi ti ga lahko maš? Kakšega pa ti? Kak ga dobiti? Lisjak i pastirična. Kaj pa lübezen? . . . — Interesantna kniga ma 173 strani.

2. „Fantič“, ki stane broširan 12 Din., vezan 20 Din.

To je zaistino zlata kniga slovenskih dečkov. Te „fantič“ bi rad vse dečke najšo, za roko prijelo i jih pripelao kama vsaki hrepene . . . ! Skoro ne knige v slovenskom jeziki, štera bi bila pisana tak prirčno-mladostno kak ta, ki se čte kak roman! — Kniga ma 177 strani.

3. „Prepevajte“, ki stane vezana 10 Din,

je zbirka 170 narodnih i drugih domačih pesmi. Pesem človeki srce razveseljava, značaj blaži, duha zdigava, pesem je prava ljudska zabava. Lüdje, ki lübiju lepo pesem, ne morejo meti hü-

dobnoga srca. V domačoj hiši, v društvenoj dvorani, na vesi, na poli v šumi i tudi v vojašnici naj se glasi i odmeva lepa domača pesem! Vej so slovenske narodne pesmi tak lepe, da jih tudi tujinci ne morejo prehvaliti! Dzdaj ste meli eno zapreko — komaj ste včasih začeli popevati, pa ste mogli že henjati, ar neste znali besedila za več kitic! Tü mate besedilo! Le pridno segajte po knižici — razširi naj se do zadnje slovenske hiše i pridno, živahno, veselo prepevajte iz nje! Ednoga kovača pa zaistino lahko vsaki odrine i njemi ne bo žao zanjega!

4. „Pojte“, ki stane vezana 10 Din,

je pa zbirka 190 božičnih, vüzemskih i drugih pesmi za razne prilike. Kak lepo je na sveti večer, o polnočnici, kda zaslišimo stare, a večnolepe melodije: „Sveta noč, blažena noč . . . !“ Človek pozabi na vse skrbi in zameknjen poslušá spevanje, če sam popevati ne more, ar ne ve — besedila! Ali pa za Vüzem, za vstanenje! Kda orgle po par dnevnom mučanju radostno zabrnijo, se z visokih lin oglasijo zvonovi in se čez dol i breg oglesi veličastna „Zveličar naš je vstao iz groba!“ ali pa „Zapoj veselo, o kristjan!“ O, tistokrat je pa zaistino lepo! I še vno go takših prilik je, kda drugi spevlejo, mi pa moramo mučati, ar pač „vižo“ poznamo, a reči ne vemo! Zato Vam bo s tov knižicov jako, jako pomagamo!

Da omogočim vsem čitelom i čiteljicam nabavo teh krasnih knjig, sem se odločo, da pošlem vsako knigo poštnine posto tistomi, što pošle za edno ali več knjig peneze naprej ali v znamkah (v pismi) ali pa po položnici, ki jo dobi na vsakšoj pošti i napiše nanjo: JOSIP LINDIČ, Ljubljana, ček. rač. št. 14567. Što bo naročo po povzetji, bo doplačao par dinarov za poštnino i povzetne stroške.

Što naroči za sebe ali za druge na en naslov vse 4 knige, dobi popolnoma brezplačno edno krasno večbarvno sliko, ki je visoka skoro pol metra. Lehko si izbere polüбно sliko, na pr. kakšega svetnika, lovsko, pokrajino, šaliyo i. t. d.

Što pa naroči konči 10 knjig na en naslov, dobi popolnoma brezplačno edno krasno večbarvno, jako veliko sliko tudi po izberi. Če žele pa lahko dobi k vsakoj knigi malo sliko, to je 10 slik mesto edne jako velike, da bo melo vseh 10 naročnikov k vsakoj knigi edno sliko zobston.

Veseo sem, da Vam morem ravno za novo leto nuditi tak velike ugodnosti. — Vsem čitetelom čiteljicam želem prav veselo i srečno novo leto v nadi, da bomo ostali med sebov zmerom dobri prijatelje.

Ar bodo knige zavolo velikoga spitavanja mogoče sfalile, prosim, da jih kemprle naročite, da ne bo prepozno. Če bodete po preteki ednoga meseca naročili, ne vem za gotovo, ali Vam bom še mogeo podvoriti, zato pa

nikaj ne odlašajte z naročilom!

To Vam priporoča Vaš prijateo

Josip Lindič, Ljubljana št. 10.